

YENİLGİYİ KABUL ETMEK VE ÖĞRENMEK

Çocukların en büyük ve en önemli öğrenme araçları oyun. Oyun biz anne babaların elindeki çok büyük bir güç aslında. Çocuklarımıza oyunla neyin doğru neyin yanlış olduğunu öğretebiliriz. Şüphesiz oyun oynamayı öğretmek de aslında hayatta sıklıkla karşılaşılabilecek durumlarda ne yapması gerektiğinin pratiğini yaptırmak demek aslında. Kazanan ya da kaybeden taraf olmanın ne demek olduğunu her iki durumda da doğru duygu yönetiminin nasıl olması gerektiğini öğretmek son derece önemli.

Çocukların duygusal gelişiminin önemli bir parçası da kazanma ve kaybetme duygusunun yönetilmesidir. Bu konuda ebeveynlere büyük görev düşmektedir. Doğru-yanlış gibi kavramları 4-5 yaş aralığında oturtabilen çocuklar, ancak 10-11 yaş civarında adil olmayı net olarak başarabiliyorlar. Çoğu çocuk oyun kazanmak önemlidir. Kazanmak, küçük çocuklarda bir gurur duygusu uyandırır. Kaybetmekse başarısızlık ve utanç duygusuna neden olur. Oyun oynarken, birçok küçük çocuk kendi zaferinden ve karşısındakinin yenilgisinden büyük zevk alır. Çoğu zaman çocuklar kazanmakla yetinmezler. Diğer yandan eğer çocuklar kaybederlerse oyuncaklarını atabilir, küsebilir veya oynamayı reddedebilirler. Bu durumda ne yapabiliriz? Çocukların yenilgiyi nazikçe kabul etmeyi öğrenmelerine nasıl yardımcı olabiliriz? Birçok iyi niyetli anne – baba duygusal olgunluğun bu önemli yönünün sıkı uygulama yoluyla aşılabilmesine inanmaktadır. Ancak farklı bir ders vermek gerekebilir.

Yenilgiyi zarifçe kabul etme yeteneği anlatılarak öğrenilmez. Uygulama ve yetişkinlerin bunu pratiğe dökmesi yoluyla öğrenilir. Bu nedenle çocuklara küçük yaşlardan itibaren rekabet, kazanma ve kaybetme gibi duyguları anne babalar öğretebilirler. Çocuklarınızla oynarken, yeterince coşkuyla oynarsanız, kendi heyecanınızı ve hayal kırıklığınızı ifade ederseniz, çocuğunuz da bir şekilde bu duyguları kabul eder. Bu kısa anlar bir fırsat sunar ve çocuğunuz hayal kırıklıklarıyla baş etmeyi öğrenebilir. Ancak çocuk hem ebeveynleriyle hem de yaşlılarıyla oynadığı zaman kaybetmeyi öğrenebilir. Sürekli çocuğunuzun bir oyunda kazanmasını sağlarsanız aslında ona kötülük etmiş olursunuz.

Rekabet içeren oyunlara, basit oyunlarla başlayın!

Çocuğunuzun yaşına ve gelişimine uygun oyunları oynamayı seçerek işe başlayın. Çocuğunuzun kurallarını anlayabileceği, oynamayı becerebileceği oyunlar seçin. Sürekli kaybedeceği, yapamayacağı zor oyunlar çocuğunuzun hırçınlaştırarak tekrar oynamak istememesine sebep olabilir. Bol bol basit oyunlarla pratik yapın. Böylece çocuğunuz oynadığı oyunu başardığını görecektir hem de oynarken eğlenecektir. Zaman içinde çocuğunuzla daha zor oyunlara geçebilirsiniz.

Kaybedince nasıl davranılacağını sizden öğrensin!

Çocuğunuzla oynadığınız oyunlarda kaybeden taraf siz olursanız, normal davranın. Kaybetmenin dünyanın sonu olmadığını ona hareketlerinizle anlatın. Hatta tekrar oynamayı teklif edin.

Kurallara uymanın öneminden bahsedin!

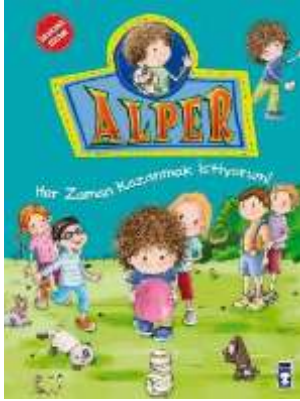
Çocuğunuz oyun oynarken kazanmak için kendisine göre kuralları değiştirmek ya da yeni kurallar koymak isteyebilir. Bunun doğru olmadığını her oyunun kendine ait kuralları olduğunu ve oyuncuların bu kurallara ekleme ve çıkarma yapamayacağını anlatın. Eğer herkes istediği kuralları koyarsa oyun oynamanın mümkün olmayacağından bahsedin.

Kaybederse olumsuz söz ve hareketlere izin vermeyin!

Oynadığınız oyunu çocuğunuz kaybettiğinde, sözle veya hareketleriyle sinirli ve negatif tutumlar sergilemesinin doğru olmadığı hakkında çocuğunuzun uyarın. Kırıp dökmek gibi, oyunu bozmak gibi, oynadığı kişilere vurmak ya da hile yapmak gibi yolların doğru olmadığını anlatın. Herkesin her zaman kazanamayacağını, kazanmak kadar kaybetmenin de doğal olduğunu sık sık hatırlatın. Bir oyun oynarken önemli olanın, elinden geleni, kurallara uyarak ve dürüst şekilde yapmak olduğunu söyleyin.

Doğru odak noktası oluşturun!

Çocuğunuza oyun oynamayla ilgili doğru odak noktasının “eğlenmek” olduğunu söyleyin. Kazanmak ya da kaybetmekten ziyade eğlenmeye ve oyunun tadını çıkarmaya yönlendirin.

KAYNAKÇA:

Uzm.Klinik Psk. Özlem Şen Baysal

Özel Tanı Anaokulu & İlkokulu
Rehberlik Servisi